

KALENDARIUM

Przegląd ważniejszych wydarzeń sierpień–wrzesień 2017

Mirosław Rutkowski¹

KRAJ

29.08–1.09. W Katowicach odbywały się Międzynarodowe Targi Górnictwa, Przemysłu Energetycznego i Hutniczego (dawniej SIMMEX). Imprezę o ponad 30-letniej tradycji, największą tego typu w Europie, tradycyjnie organizowała spółka Polska Technika Górnicza, która zrzesza kilkanaście dużych przedsiębiorstw produkujących maszyny i urządzenia górnicze (m.in. Kopex i Famur). Targi odbywają się co dwa lata w Międzynarodowym Centrum Kongresowym oraz Hali Widowiskowo-Sportowej „Spodek” w Katowicach. W tym roku swoje oferty prezentowało ponad 400 wystawców z 19 krajów, a zwiedzających – w tym członków misji gospodarczych z Ukrainy, Wietnamu, Chin, Niemiec, Kolumbii, Chile i Wielkiej Brytanii – było ponad 25 tys. Pokazom towarzyszyła konferencja naukowo-ekonomiczna „Węgiel w okresie transformacji energetycznej”, przygotowana przez Górniczą Izbę Przemysłowo-Handlową we współpracy z Europejskim Stowarzyszeniem Węgla Kamiennego i Brunatnego EURACOAL.

4–8.09. W miejscowości Wawrzekowizna k. Bełchatowa miała miejsce XXIV Konferencja Stratygrafia Plejstocenu Polski. Tematem wiodącym był czwartorzęd pogranicza niżu i wyżyn środkowej Polski. Spotkaniu patronował główny geolog kraju prof. Mariusz Orion Jędrysek, a zorganizowali je: Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB) oraz Komitet Badań Czwartorzędu Polskiej Akademii Nauk. W czasie wizji terenowej omówiono kluczowe dla stratygrafii regionu osady plejstoceny w rowie Kleszczowa, a także struktury i utwory warciańskiej strefy marginalnej, przekształcone w warunkach peryglacjalnych. Wątek paleogeograficzny i archeologiczny został poruszony podczas wycieczki do doliny Luciąży na Równinie Piotrkowskiej. Przedstawiono też historię formowania i wypełniania wybranych zbiorników jeziorno-torfowiskowych w Kotlinie Szczercowskiej. Wyniki badań prezentowali pracownicy Katedry Geomorfologii i Paleogeografii, Wydziału Nauk Geograficznych i Pracowni Geologii Uniwersytetu Łódzkiego, a także Wydziału Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska i Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie i Oddziału Geologii Morza w Gdańsku.

5–7.09. XXVII Forum Ekonomiczne odbyło się tradycyjnie w Krynicy. Największa w Europie Środkowo-

-Wschodniej konferencja tego typu, nazywana „polskim Davos”, jest co roku organizowana przez Instytut Studiów Wschodnich przy współpracy ponad stu przedsiębiorstw, organizacji i agencji konsultingowych. Głównym partnerem było Województwo Małopolskie, a w imprezie uczestniczyło ponad 3 tys. gości z 60 krajów świata, w tym członkowie rządów, przedstawiciele Unii Europejskiej oraz polscy ministrowie pod wodzą pani premier. Bloki programowe oraz sesje plenarne były poświęcone głównie zagadnieniom ekonomicznym, politycznym i społecznym, ale wątki zbliżone do geologicznych pojawiły się podczas Forum Energetycznego. Omawiano m.in. szanse na powstanie w Polsce hubu gazowego, problematykę górnictwa węgla kamiennego i brunatnego oraz kierunki dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego do Polski i Europy Środkowo-Wschodniej.

8.09. WATERPROTECT to nazwa unijnego projektu hydrogeologicznego, wspierającego ochronę wód podziemnych na terenach rolniczych przed zanieczyszczeniem, głównie z powodu nadmiernego nawożenia (związki azotowe). W konsorcjum badawczym złożonym z 28 instytucji z 7 krajów UE uczestniczy m.in. PIG-PIB. Jednym z działań konsorcjum jest organizowanie warsztatów dla przedstawicieli samorządów i producentów rolnych. Pierwsze tego typu zajęcia odbyły się podczas XXX Targów Rolnych Agro Pomerania w Barzkowicach w województwie zachodniopomorskim. Hydrogeolodzy z instytutu przedstawili założenia projektu WATERPROTECT oraz wyniki monitoringu poligonów badawczych położonych w okolicy Szczecina, natomiast uczestnicy warsztatów podczas panelu dyskusyjnego omawiali zagadnienia związane z ochroną wód podziemnych i zarządzaniem środowiskiem, widziane z perspektywy swoich przedsiębiorstw i urzędów.

12–14.09. The Baltic Stratigraphic Association (BSA) zrzesza stratygrafów Bałtyku z Estonii, Łotwy, Litwy i Rosji. Polskie Towarzystwo Geologiczne (PTG) zgłosiło swój akces do BSA w tym roku. Kandydatura nie została jeszcze formalnie przyjęta, nie przeszkodziło to jednak w przygotowaniu przez polską organizację dziesiątej, jubileuszowej konferencji BSA w Europejskim Centrum Edukacji Geologicznej w Chęcinach. Tematyka spotkania obejmowała różnorodne aspekty stratygrafii osadów basenu bałtyckiego – korelacje regionalne i ich powiązania z międzynarodową tabelą stratygraficzną, stratotypy bałtyckie,

¹ Emerytowany pracownik PIG-PIB; mirekrutkowski751@gmail.com.

datowania izotopowe, sekwencyjne, biologiczne oraz oparte na wydarzeniach geologicznych i klimatycznych. Zgłębiano także bioróżnorodność regionu i jej zmienność historyczną, a nawet potencjał geoturystyczny akwenu i wybrzeży. Sesje referatowe podzielono zgodnie z chronologią geolo-

giczną – omawiano kolejno osady prekambriu i kambriu, ordowiku, syluru i dewonu. Odbyły się też wycieczki do klasycznych odkrywek świętokrzyskich i zabytków kultury materialnej regionu.

ŚWIAT

8–18.08. W Kingston (Jamajka) odbyła się 23. Sesja Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego (MODM) przy ONZ. W skład polskiej delegacji, której przewodniczył, kończący swoją kadencję prezydent Rady MODM, sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska prof. Mariusz Orion Jędrysek, wchodzili przedstawiciele Ministerstwa Środowiska, PIG-PIB, Uniwersytetu Szczecińskiego, organizacji Interoceanmetal oraz KGHM Polska Miedź. Podczas posiedzenia Rady MODM wybrano nowego jej prezydenta – został nim przedstawiciel Argentyny, ambasador Ariel Fernandez. Podczas odbywających się wcześniej posiedzeń Komisji Prawno-Technicznej polska delegacja przedstawiła projekt prac poszukiwawczych za maszynami naskorupieniami siarczków polimetalicznych w strefie Grzbietu Śród atlantyckiego. Plan prac finansowanych z rządowego programu ProGeo został zatwierdzony podczas sesji zgromadzenia ogólnego.

20–23.08. Society for Geology Applied to Mineral Deposit (SGA) jest międzynarodową organizacją z siedzibą w Szwajcarii, która zrzesza naukowców, studentów i przemysłowców zajmujących się badaniem i praktycznym wykorzystaniem złóż surowców mineralnych, przede wszystkim metalicznych. W działalność SGA jest zaangażowanych ponad 1300 jej członków z różnych państw świata, a jeden z kierunków atywności stanowi organizacja konferencji w cyklu dwuletnim. Ostatnia z nich – czternasta z kolei, odbyła się w Quebec (Kanada). Bogaty program sesji plenarnych, specjalistycznych i warsztatów został przygotowany dzięki współpracy z Geological Survey of Canada, Ministère de l'Énergie et des Ressources naturelles du Québec, Université Laval, Institut National de la Recherche Scientifique (INRS), Barrick Gold Corporation oraz wielu innych firm i instytucji, głównie kanadyjskich. Przed konferencją i po niej odbyły się wycieczki do interesujących regionów złożowych Kanady (m.in. Cape Smith Belt, Abitibi Greenstone Belt), a także Gujany i Surinamu w Ameryce Południowej (Guiana Shield – mineralizacja Au).

28.08–1.09. 7th International Conference on Medical Geology „MedGeo2017” odbyła się w Moskwie. Organizatorem była Medical Geology Division of Russian Geological Society (MGD RosGeo), a swojego wsparcia udzieli przedstawiciele Ministry of Natural Resources and Ecology of Russian Federation, Ministry of Health Protection of Russian Federation i International Medical Geology Association (IMGA). W spotkaniu wzięło udział ponad 300 uczestników z Federacji Rosyjskiej i kilku innych krajów. Tematyka obrad obejmowała zagadnienia geoche-

miczne, środowiskowe, pedologiczne, górnicze, klimatyczne i hydrogeologiczne. Rozpatrywano je pod kątem wpływu na jakość życia ludzi i zwierząt bytujących w określonych warunkach geologicznych. Debatowano nad kluczowymi zagadnieniami współczesnej geologii medycznej, której znaczenie rośnie wraz z zasiedlaniem nowych terenów przez duże populacje ludzkie, intensywną eksploatacją surowców mineralnych i gleb rolnych oraz postępującą degradacją środowiska, zwłaszcza wód powierzchniowych i podziemnych.

5–8.09. W arktycznej scenerii Magadanu (Federacja Rosyjska) przebiegało ISPE 2017 czyli XI International Symposium on Permafrost Engineering. Organizatorami byli: Melnikov Permafrost Institute (Jakuck, Federacja Rosyjska), State Key Laboratory of Frozen Soil Engineering (Lanzhou, Chiny) oraz Heilongjiang Province Academy of Cold Area Building Research (Charbin, Chiny) przy wsparciu Russian Academy of Sciences Council on Earth Cryology i International Permafrost Association. Celem spotkania była wymiana doświadczeń dotyczących projektowania, budowy i utrzymania budowli posadowionych na trwale zamrożonym gruncie. Naukowcy i praktycy w swoich wystąpieniach omawiali właściwości geotechniczne długoletniej zmarzliny, specyfikę badań tego ośrodka, zrealizowane projekty inwestycji budowlanych – mieszkaniowych, przemysłowych i liniowych (*case studies*). Zastanawiano się też nad perspektywami budownictwa w warunkach arktycznych w świetle zmian klimatycznych, zmieniających w zauważalny sposób właściwości istniejącego permafrostu.

12–13.09. W Singapurze odbyła się konferencja Argus Lithium, Cobalt and Nickel Markets and Investment 2017. Spotkanie naukowców, przemysłowców, inwestorów finansowych i dziennikarzy ekonomicznych przygotowała singapurska filia Argus Media Group – jednej z największych prywatnych agencji informacyjnych, zajmującej się aspektami surowcowymi globalnej gospodarki. Tematyka konferencji obracała się wokół dynamicznie rosnącego rynku litu, kobaltu i niklu – surowców niezbędnych do produkcji ogniw litowo-jonowych i dziesiątków innych wyrobów elektronicznych i elektrycznych. Jednym z kluczowych pytań, na które starali się odpowiedzieć zaproszeni wykładowcy, było – czy wystarczy źródeł surowców do produkcji baterii litowo-jonowych? Zdaniem specjalistów odpowiedź nie może być jednoznaczna, ponieważ w grę wchodzi zarówno złoża (w tym nierozpoznane), jak i recykling, odgrywający coraz większą rolę w łańcuchu dostaw.